

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LŽ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Pedagogika tanca pre učiteľ'ov

Ing. Henrieta Crkoňová
Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: Pedagogika tanca pre učiteľov

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Predkladaný vzdelávací program vychádza z potreby doplnenia kvalifikácie o vyučovanie predmetu pedagogiky tanca, ako tvorivej činnosti pre učiteľov základných umeleckých škôl v tanečnom a hudobno-dramatickom odbore. Títo učitelia nemajú možnosť získať potrebnú kvalifikáciu na Slovensku, respektíve toto vzdelanie je možné získať iba na VŠMU v Bratislave formou denného štúdia. Štátne, alebo súkromné konzervatória, ktoré takéto vzdelanie za úplatu poskytujú, však nedisponujú potrebným, kvalitným pedagogickým zborom. Cieľom tohto projektu je poskytnúť záujemcom možnosť vzdelávania sa v komunikácii so špičkovými odborníkmi práve z radov pedagógov VŠMU v Bratislave, PU v Prešove a iných. Osobitnú skupinu tvoria záujemcovia z radov profesionálnych tanečníkov, ktorí po ukončení svojej profesionálnej kariéry môžu svoje skúsenosti odovzdať následne mladej generácii, čo je veľmi dôležité v prípade pedagogickej činnosti. Ďalším relevantným dôvodom je skutočnosť postulovaná v štátnom vzdelávacom programe v modeli dvojúrovňového cieľového programu vzdelávania aj pre ZUŠ, záujem o štúdium v tanečnom odbore, či práci v rôznych tanečných súboroch neformálneho vzdelávania.

Ďalšie podnety pre vypracovanie tohto vzdelávacieho programu vzišli zo:

- štatistických správ o absencii kvalifikovanosti učiteľov v tanečnom odbore ZUŠ,
- požiadavky o nadobudnutí vzdelania pre učiteľov v tanečnom odbore,
- záujmu učiteľov o vzdelávanie s uvedenou problematikou (niekoľkoročný, opakovaný záujem o vzdelávania organizované MPC RP Prešov).

V predložennom programe vzdelávania ide o rozvoj celej škály osobnostných a profesijných kompetencií v pedagogike tanca, ktorých získanie, udržanie a inovovanie vyžaduje vzdelávanie prezentované erudovanými odborníkmi.

Vybraný lektorský tím zastrešujúci vzdelávanie bude disponovať takými kompetenciami, ktoré umožnia získať pedagogickým zamestnancom nielen teoretické poznatky, ale najmä praktické zručnosti nevyhnutné na kvalitné riadenie edukačného tanečného procesu.

Realizáciou uvedeného typu vzdelávania predpokladáme získanie osobnostných a profesijných kompetencií nevyhnutných na plánovanie, prípravu a riadenie efektívneho tanečného procesu, ako aj jeho evalvovanie.

Druh kontinuálneho vzdelávania:

Kvalifikačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania:

Prezenčná – 210 hodín

Hlavný cieľ

V zmysle pedagogických dokumentov ŠVP - ISCED 1B, ISCED 2B, odborne, didakticky, metodicky a prakticky pripraviť učiteľov na prácu tanečného pedagóga v tanečnom odbore a hudobno-dramatickom odbore ZUŠ.

Špecifické ciele

- Oboznámiť sa s legislatívou a takými pedagogickými dokumentmi, ktoré zahŕňajú tanečnú pedagogiku ŠVP ISCED 1B, 2B,

- aplikovať ciele ZUŠ s konkretizáciou na tanečný odbor,
- konkrétne poznať učebné osnovy *Tanečného odboru ZUŠ*, požiadavky tanečných krúžkov a súborov v Centrách voľného času,
- poznať ontogenetické charakteristiky žiakov jednotlivých vekových stupňov, najmä z hľadiska motoriky, vedieť diagnostikovať individuálne charakteristiky žiaka a akceptovať individualitu každého žiaka,
- vedieť napláňovať a riadiť výchovno-vzdelávací proces v oblasti tanečnej výchovy v súlade s požiadavkami na kľúčové kompetencie, ako aj ciele tanečného odboru na ZUŠ,
- formulovať jasné ciele pre prípravné štúdium (hudobno-pohybová výchova, tanečná príprava,
- formulovať jasné ciele pre primárne umelecké vzdelávanie (4 roky) tanec v jeho druhovo-žánrovej diferenciacii,
- formulovať jasné ciele pre nižšie sekundárne vzdelávanie (4 roky tanec) v jeho druhovo-žánrovej diferenciacii,
- vedieť pre tieto vzdelávania stanoviť ciele a obsah učiva v súlade s cieľovými požiadavkami na schopnosti a zručnosti žiakov v tanečnom odbore ZUŠ, ovládať schválené osnovy,
- poznať teoretické a praktické východiská pre prácu tanečného pedagóga – historické, pedagogické, umelecké, metódy a formy tanečnej pedagogiky,
- ovládať predpísané učebné obsahy a k nim adekvátne a efektívne formy a metódy, ktoré by viedli žiakov k tomu, aby efektívnejšie získavali komplexné kľúčové kompetencie, prejavujúce sa v kultivácii tanečného prejavu a jeho výrazových prostriedkov,
- poznať spôsoby hodnotenia a kritéria hodnotenia progresu žiakov s akcentom na slovné hodnotenie,
- vedieť využívať výsledky hodnotenia efektivity stratégií a prístupov pre ďalšie plánovanie výchovno-vzdelávacieho proces,
- ovládať tvorivý prístup a v edukácii tvorivo využívať zaujímavé, primerane náročné a efektívne aktivity na rozvoj psychofyzických daností žiakov.

Obsah a rozsah vzdelávacieho programu:

Obsahom vzdelávania sú štyri okruhy/moduly, ktoré tvoria učebnú osnovu:

Časovo-tematický plán vzdelávacieho programu

Modul 1: Teoretické východiská: Analýza učebných plánov tanečného odboru ZUŠ, pojmové definovanie, vysvetlenie a ustálenie terminológie v tanečnom umení, pojmové špecifiká pre jednotlivé druhy a formy tanca. Dejiny tanca: začiatky tanca, vznik baletu, nástup moderných a súčasných trendov, scénické formy tanca. Rozvoj hudobného cítenia s dominujúcimi pohybovo-rytmickými schopnosťami (hudobná psychológia), základy hudobnej teórie a harmónie, dejín hudby, so zreteľom na vývoj tanca, hudobno-pedagogické koncepcie J. Dalcrosa a Carla Orffa s akcentom na miesto, úlohu význam tanca v nich **(40 hodín)**.

Teoretické východiská	Forma	Časový rozsah
Témy:		
Analýza učebných plánov tanečného odboru ZUŠ,	prezenčná	7

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Pojmové definovanie, vysvetlenie a ustálenie terminológie v tanečnom umení, Pojmové špecifiká pre jednotlivé druhy a formy tanca.		2 2
Dejiny tanca - začiatky tanca Vznik baletu Nástup moderných a súčasných trendov, Scénické formy tanca.	prezenčná	4 4 4 4
Rozvoj hudobného cítenia s dominujúcimi pohybovo-rytmickými schopnosťami (hudobná psychológia) Základy hudobnej teórie a harmónie, Dejiny hudby so zreteľom na vývoj tanca Hudobno-pedagogické koncepcie J. Dalcrosa a Carla Orffa s akcentom na miesto, úlohu a význam tanca v nich	prezenčná	3 3 3 4

Modul 2: Praktické uvedenie do systému pedagogiky tanca. Pedagogika tanca ako odbor a vyučovací predmet. Pedagogika tanca v škole. Prvky systému pedagogiky tanca: ciele, učebný obsah, metódy a formy, didaktická analýza vyučovacej hodiny, osobnosť pedagóga. Anatómia a význam jej poznania v tanečnej príprave. Vplyv pedagogiky tanca na rozvoj kognitívnych funkcií v synergickom efekte s afektívnymi a psychomotorickými funkciami osobnosti žiaka. **(30 hodín)**

Praktické uvedenie do systému pedagogiky tanca.	Forma	Časový rozsah
Témy:		
Pedagogika tanca ako odbor a vyučovací predmet.	prezenčná	1
Pedagogika tanca v škole		1
Prvky systému pedagogiky tanca: ciele, učebný obsah, metódy a formy.		5
Didaktická analýza vyučovacej hodiny.	prezenčná	4
Osobnosť pedagóga tanca..	prezenčná	2
Anatómia a význam jej poznania v tanečnej príprave. Ontogenetické charakteristiky žiakov jednotlivých vekových stupňov, najmä z hľadiska motoriky, diagnostika individuálnych charakteristík žiaka	prezenčná	10
Vplyv pedagogiky tanca na rozvoj kognitívnych funkcií v synergickom efekte s afektívnymi a psychomotorickými funkciami osobnosti žiaka.	prezenčná	7

Modul 3: Rozdelenie hodiny. Systémy prípravných pohybových cvičení a hier. Rytmické cvičenia. Cvičenie pri tyči, cvičenie na voľnosti. Tanečné druhy a štýly: didaktika klasického tanca, ľudového tanca, moderného tanca, historický tanec Rozvoj kreativity a hudobného cítenia. Tanec v trojrozmernom priestore. Individuálne cvičenia s mimoriadne nadanými žiakmi. Individuálna príprava na vyššie tanečné vzdelanie. Kritéria hodnotenia v pedagogike tanca. **(80 hodín)**

Rozdelenie hodiny	Forma	Časový rozsah
Témy:		
Systémy prípravných pohybových cvičení Cvičenia pri tyči, cvičenia na voľnosti.	prezenčná	8 8
Tanečné druhy a štýly: Didaktika vyučovania klasického tanca, Didaktika vyučovania ľudového tanca, Didaktika vyučovania moderného tanca, Didaktika vyučovania historického tanca.	prezenčná	8 8 8 8
Rozvoj kreativity a hudobného cítenia.	prezenčná	5
Tanec v trojrozmernom priestore.	prezenčná	6
Individuálne cvičenia s mimoriadne nadanými žiakmi.	prezenčná	5
Individuálna príprava na vyššie tanečné vzdelanie.		3
Kritéria hodnotenia v pedagogike tanca.	prezenčná	5

Modul 4: Metódy riadenia v praktickom predvedení výchovno-vzdelávacieho procesu (vlastné predvádzanie tanečných motívov pedagógom, motivácia príkladom, emotívna motivácia, inštrukcie, otázky, otázkové stratégie, signály, pravidlá, atď.) Rozvrh praktickej vyučovacej hodiny. Metódy a techniky pedagogiky tanca. Tvorba vlastných metód /nutnosť nevyhnutnej improvizácie - reakcie na neplánovanú realitu/ vo výchovno pedagogickom procese. Základy choreografie a tvorby programov. Video semináre. Vyučovacia prax v ZUŠ, alebo v amatérskych tanečných súboroch. **(60 hodín)**

Metódy riadenia v praktickom prevedení výchovno-vzdelávacieho procesu:	Forma	Časový rozsah
Témy:		
Vlastné predvedenie tanečných motívov pedagógom	prezenčná	3
Motivácia príkladom,		2
Emotívna motivácia,		2
Inštrukcie, otázky, otázkové stratégie, signály, pravidlá		3
Metódy a techniky pedagogiky tanca	prezenčná	5
Tvorba vlastných metód/nutnosť nevyhnutnej improvizácie- Reakcie na neplánovitú realitu vo výchovno-pedagogickom procese.		5
Základy choreografie a tvorby programov.	prezenčná	12
Videosemináre.		8
Vyučovacia prax v ZUŠ, alebo v amatérskych tanečných súboroch -.	prezenčná	20
SPOLU		210

Metódy, spôsoby realizácie:

- prednášky, praktické semináre, vyučovacia prax, video semináre, tréning

Rozsah vzdelávacieho programu:

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

210 hodín prezenčne

Trvanie vzdelávacieho programu: najviac 36 mesiacov

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov, kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ

Podkategória:

- učiteľ základnej umeleckej školy

Kariérový stupeň: Samostatný pedagogický zamestnanec,
pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,
pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Kariérová pozícia: –

Vyučovaci predmet, odbor: tanečný odbor a hudobno-dramatický odbor

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu učiteľa tanečného odboru alebo hudobno-dramatického odboru základnej umeleckej školy s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa a praxou minimálne 7 rokov, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Riaditeľ školy na písomnej prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak pedagogický zamestnanec nie je v pracovnom pomere alebo riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončenie vzdelávania:

Požiadavky pre absolventa vzdelávania

1. Najmenej 80% - ná osobná účasť na vzdelávaní.
2. Úspešné ukončenie jednotlivých modulov podľa predpísaných výstupov.
3. Odovzdanie záverečnej písomnej práce v rozsahu 35 - 50 strán a praktickej ukážky v termíne stanovenom vzdelávacou organizáciou. Povinnou prílohou záverečnej práce je DVD nahrávka s praktickým tréningom, v ktorom frekventant aplikuje závery písomnej práce priamo do praxe. Podmienkou prijatia záverečnej práce je kladný posudok dvoch recenzentov záverečnej práce.
4. obhajoba teoretickej/písomnej/práce a umeleckého výkonu.

Vzdelávanie bude ukončené záverečnou skúškou a obhajobou záverečnej teoretickej a praktickej práce pred 5-člennou komisiou.

Okruhy tém na záverečné skúšky:

- Záverečné písomné práce budú zamerané na samostatné spracovanie konkrétnych didaktických problémov pedagogiky tanca /klasického, ľudového, moderného/.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

- Záverečná skúška pozostáva z otázok teoretických predmetov: dejiny tanca a didaktika vyučovania tanca

Personálne zabezpečenie a garant vzdelávacieho programu:

Garant vzdelávacieho programu: Doc. Mgr. Vladimír Marušin, ArtD. Umelecký riaditeľ a choreograf Poddukelského umeleckého súboru v Prešove a vysokoškolský učiteľ na HTF VŠMU v Bratislave.

Lektori vzdelávacieho programu:

Vysokoškolskí učители, učители pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou, zahraniční lektori, učители, ktorí spĺňajú kvalifikačné požiadavky a majú odborné a lektorské skúsenosti v danej oblasti a spĺňajú podmienky Čl.2, bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Finančné zabezpečenie:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatí bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne, technické a priestorové zabezpečenie:

Materiálne:

- zrkadlová baletná sála s audio a videotechnikou,
- klavírny korepetítor,
- didaktický materiál (podložky, CD, DVD, notový materiál),
- šatňa so sprchou pre pedagógov, šatne pre účastníkov vzdelávania.

Technické a informačné:

notebook s pripojením na internet, dataprojektor.

Účastníkom vzdelávania bude poskytnutý študijný materiál (učebný zdroj) so zoznamom odporúčanej literatúry.

Študijná literatúra:

K pedagogike:

KAŠČÁK, Ondrej, – PUPALA, Branislav, 2009: *Výchova a vzdelávanie v základných diskurzoch*,. Prešov: Rokus, ISBN 978-8089055-98-2

KODEJŠKA, Miloš, 2002: *Intergatívni hudební výchova dítěte předškolního věku*. Praha:Karlova univerzita, Pedagogická fakulta, ISBN 80-7290-080-3

KOLEKTÍV AUTOROV: *Profesionálny rozvoj učiteľa*. Prešov: Metodicko-pedagogické centrum, 2006, ISBN 80-8045-431-0

KOPČÁKOVÁ, Slávka, 2002: *Ladislav Burlas*. Prešov: Súzvuk, ISBN 80-968600-7-0, EAN 9788096860074

KOSOVÁ, Beáta, 2006: *Kríza učiteľskej profesie v medzinárodnom kontexte*. In: *Kríza učiteľskej profesie – hľadanie riešení*. MPC Banská Bystrica, Prešov, Bratislava, odborový zväz PŠ a V na Slovensku, ISBN 80-8041-505-6

K hudobnej pedagogike

- DLHÁŇOVÁ, B.ŠIDLIK, P.,1994: *Malá kniha o hudbe*. Bratislava
- ZENKL,L.,1988: *ABC hudební nauky*.EdS, Praha
- FILIP, M.,1997: *Vývinové zákonitosti klasickej harmónie*. Hudobné centrum, Bratislava
- KOFROŇ, J., 2006: *Učebnice harmonie*. Bärenreiter, Praha
- ZIKA,P. KOŘÍNEK,M., 1990: *Tonálna harmónia*. SPN Bratislava
- MEDŇANSKÁ, I. 2010: *Systematika hudobnej pedagogiky*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove. 143 s. ISBN 978-80-555-0149-9
- BURLAS, Ladislav 1997: *Teória hudobnej pedagogiky*. Prešov, Prešovská univerzita v Prešove,
- ELSCHEK, O., 1984: *Hudobná veda súčasnosti*. Bratislava, 1984
- KOUBA, J., 1988: *ABC hudebních slohů*. Praha, 1988
- MICHALOVÁ, E., 1990: *Hudobná estetika*, Zvolen, 1990
- POLÁK, P 1974: *Hudobnoestetické náhľady v 18.storočí. Od baroka ku klasicizmu*. SAV, Bratislava,
- POLEDŇÁK, I. 2006: *Hudba jako problém estetiky*.

K tancu, tanečnej pedagogike

- BAZAROVÁ, N.,: *Abeceda Klasického tanca*, SPN Praha 1980.
- ČIERNIKOVÁ, I.,: *Psychológia tanečného umelca*, VŠMU Bratislava 2008.
- DRLÍKOVÁ, E., DŮRIČ, L.,: *Učiteľská psychológia*, SPN Bratislava 1992.
- FERENCZY, O.,: *Pomocné texty z estetiky I., II.*, VŠMU Bratislava 1983.
- HUMPHREY, D.,: *O choreografii*, Osvetový ústav Bratislava 2005.
- JERÁBKOVÁ, J.,: *Tanečná príprava*, SPN Praha 1979.
- LENG,L.-MÓŽI,A.: *Náuka o slovesnom hudobnom folklóre*, UK BA, 1973
- MAZOROVÁ, M., ONDREJKA, K.,: *Slovenské ľudové tance*, SPN Bratislava 1990.
- NOSÁL, Š.,: *Choreografia ľudového tanca*, SPN Bratislava 1983.
- PÁSKOVÁ, O., ŽDICHYNCOVÁ, V.,: *Základy klasického tanca*, SPN Praha 1978
- PODLUCKÝ, J.,: *Baletný slovník*, Juventa Bratislava 1994.
- POTFAJOVÁ, O., HARTMAN, J.,: *Aplikácia techniky M. Grahamovej vo výchove interpreta amatérskeho súboru*, Osvetový ústav Bratislava 1980.
- PUOBIŠOVÁ, D.,: *Genealógia džezového tanca a komparácia jeho štýlov v metodike výučby*, VŠMU Bratislava 2010.
- TÓTHOVÁ, D.,: *Kapitoly z dejín tanečného umenia*, VŠMU Bratislava 1986
- VAGANOVÁ, A.J.,: *Základy klasického tanca*, SPN Praha 1980.
- ŽITŇANOVÁ, H., PUOBIŠOVÁ, D.,: *Slovník klasického, džezového a moderného tanca*, SPN Bratislava 1991.
- ŽITŇANOVÁ, H.: *Metodika vyučovania pre prípravne štúdium 1.stupňa tanečného odboru ZUŠ*, SPN Bratislava 1980
- ŽITŇANOVÁ, H.: *Metodika vyučovania pre 1. až 7. ročník 1.stupňa tanečného odboru ZUŠ*, SPN Bratislava 1980-95

Návrh počtu kreditov

Spolu: 62 kreditov

42 kreditov za rozsah vzdelávania a 20 kreditov za spôsob ukončenia.